CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
VERICA TRSTENJAK
prezentate la 11 septembrie 2008 [1]

I — Introducere

1. În prezenta cauză, Curtea trebuie să se pronunțe cu privire la un recurs introdus de fostul deputat al Parlamentului European, domnul Koldo Gorostiaga Atxalandabaso (denumit în continuare „recurentul") împotriva Ordonanței Tribunalului de Primă Instanță din 24 aprilie 2007 în cauza Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul European [2].

2. Prin această ordonanță, Tribunalul a respins cererea introdusă de recurent având ca obiect anularea Deciziei secretarului general al Parlamentului European din 22 martie 2006, care reglementa rambursarea indemnizațiilor parlamentare plătite în mod nejustificat.

1 — Limba originală: germana.
2 — T-132/06.

II — Cadrul juridic

3. Articolul 27 din Normele privind cheltuielile și indemnizațiile deputaților în Parlamentul European (denumite în continuare „Normele CID") prevede în special:

„2. Un deputat care consideră că această reglementare a fost incorect aplicată se poate adresa în scris secretarului general. Dacă deputatul și secretarul general nu ajung la niciun acord, chestiunea este trimisă chestorilor, care adoptă o decizie în urma consultării secretarului general. Chestorii pot consulta de asemenea președintele și/sau Biroul.

3. Dacă secretarul general, în consultare cu chestorii, are certitudinea că anumite sume au fost plătite în mod nejustificat în favoarea

unor deputați [ai Parlamentului European] cu titlu de indemnizații prevăzute de prezentele norme, dă instrucțiuni în vederea recuperării acestor sume de la deputatul în cauză.

4. În cazuri excepționale și la propunerea secretarului general, formulată în urma consultării chestorilor, Biroul poate, în conformitate cu articolul 73 din Regulamentul financiar și cu normele sale de aplicare, să atribuie secretarului general sarcina suspendării temporare a plății indemnizațiilor parlamentare până la momentul rambursării de către deputat a sumelor utilizate în mod nejustificat.

Decizia Biroului este adoptată asigurându-se exercitarea efectivă a mandatului de deputat și buna funcționare a instituției, deputatul în cauză fiind ascultat anterior adoptării deciziei menționate."

4. Articolul 71 alineatul (2) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene [3] (denumit în continuare „Regulamentul financiar") prevede:

„Resursele proprii puse la dispoziția Comisiei și orice creanță identificată ca fiind certă, în sumă fixă și exigibilă, trebuie constatate printr-un ordin de recuperare înaintat contabilului, urmat de o notă de debit transmisă debitorului, ambele documente fiind întocmite de ordonatorul de credite competent."

5. Potrivit articolului 73 alineatul (1) din Regulamentul financiar:

„Contabilul se ocupă de ordinele de recuperare a creanțelor constatate în mod corespunzător de ordonatorul de credite competent. Contabilul depune toate eforturile pentru a asigura încasarea veniturilor de către Comunități și asigură salvgardarea drepturilor acestora.

Contabilul recuperează sumele prin compensarea lor cu creanțele echivalente ale Comunităților asupra oricărui debitor care are, la rândul lui, asupra Comunităților o creanță certă, în sumă fixă și exigibilă."

3 — JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198.

6. Potrivit articolului 83 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului financiar [4]:

„În orice moment al procedurii, după informarea ordonatorului de credite responsabil și a debitorului, contabilul recuperează creanțele constatate prin compensare în cazurile în care debitorul are, de asemenea, o creanță certă asupra Comunităților, în sumă fixă și exigibilă, pentru o sumă stabilită printr-un ordin de plată."

7. Articolul 5 din Normele interne privind execuția bugetului Parlamentului European, adoptate de Birou la 4 decembrie 2002, prevede:

„3. Prin decizie de delegare adoptată de instituție, reprezentată de președintele său, secretarul general este desemnat în calitate de ordonator de credite delegat principal.

4. Delegările sunt atribuite de ordonatorul de credite delegat principal ordonatorilor de credite delegați. Delegările subsecvente sunt atribuite de ordonatorii de credite delegați ordonatorilor de credite delegați subsecvenți."

III — Situația de fapt și procedura

A — *Istoricul cauzei*

8. Recurentul este un fost deputat în Parlamentul European, care și-a exercitat mandatul în timpul celei de a cincea legislaturi (1999-2004). Prin scrisoarea din 26 noiembrie 2003, secretarul general al Parlamentului European a constatat că, în lipsa unor documente justificative privind utilizarea diferitelor indemnizații parlamentare, recurentul datora Parlamentului European 176 516 euro. O parte din această datorie fusese deja rambursată începând din anul 2002.

9. Prin Decizia din 24 februarie 2004, secretarul general a stabilit că o parte din indemnizația de sejur și din indemnizația pentru cheltuieli generale urma să fie reținută pentru a se efectua recuperarea prin compensare a sumei care trebuia rambursată, în cuantum de 118 360,18 euro. În decizie se prevedea de asemenea că, în cazul în care ar înceta mandatul de deputat al recurentului,

4 — JO L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 3.

indemnizația tranzitorie de sfârșit de mandat, precum și toate celelalte plăți datorate reclamantului urmau să fie reținute până la stingerea datoriei acestuia către Parlamentul European.

10. La 20 aprilie 2004, recurentul a introdus la Tribunalul de Primă Instanță o acțiune în anulare împotriva Deciziei din 24 februarie 2004. În susținerea cererii de anulare, acesta a invocat opt motive.

11. Prin Hotărârea din 22 decembrie 2005 pronunțată în cauza Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul European (T-146/04) [5], Tribunalul a anulat în parte Decizia din 24 februarie 2004. La punctul 84 din această hotărâre, Tribunalul a constatat că decizia atacată cuprindea, în esență, două aspecte, și anume, pe de o parte, constatarea secretarului general potrivit căreia sumele menționate în decizie au fost plătite în mod nejustificat recurentului și trebuiau recuperate și, pe de altă parte, decizia de a efectua această recuperare prin compensarea cu indemnizațiile care trebuiau plătite recurentului. După ce a examinat cea de a doua critică a primului motiv, care se referea exclusiv la legalitatea celui de al doilea aspect al deciziei atacate, Tribunalul a declarat că această decizie trebuia anulată în măsura în care dispunea că recuperarea sumei datorate de recurent urma să fie efectuată prin compensare. Tribunalul a motivat această decizie printr-o încălcare a procedurii prevăzute la articolul 27 alineatul (4) din Normele CID, întrucât secretarul general nu este competent să dispună compensarea în discuție fără a i se fi atribuit această sarcină de Birou.

12. Primele două puncte din dispozitivul hotărârii sunt formulate după cum urmează:

„1) Anulează Decizia secretarului general al Parlamentului European din 24 februarie 2004 privind recuperarea sumelor plătite recurentului cu titlu de cheltuieli și indemnizații parlamentare, în măsura în care aceasta dispune că recuperarea sumei datorate de recurent va fi efectuată prin compensare.

2) Respinge celelalte capete de cerere.”

13. Niciuna dintre părți nu a declarat recurs împotriva acestei hotărâri.

5 — Rec., p. II-5989.

14. Prin Decizia din 1 februarie 2006, Biroul a atribuit secretarului general, în conformitate cu articolul 27 alineatul (4) din Normele CID, sarcina recuperării indemnizațiilor plătite în mod nejustificat.

15. La 22 martie 2006, secretarul general a adoptat o nouă decizie (denumită în continuare „decizia atacată") împotriva recurentului, prin care se urmărea reluarea procedurii de recuperare a creanței care îl viza pe acesta, în scopul de corecta viciul de procedură legat de lipsa împuternicirii în conformitate cu dispozițiile Hotărârii din 22 decembrie 2005.

16. În decizia atacată, secretarul general a ținut cont atât de Hotărârea din 22 decembrie 2005, cât și de Decizia Biroului din 1 februarie 2006. Acesta a făcut referire de asemenea la etapele esențiale ale procedurii care au condus la constatarea datoriei de 118 360,18 euro și a atras atenția asupra faptului că decizia menționată fusese adoptată în executarea Hotărârii din 22 decembrie 2005.

17. În conformitate cu punctul 1 din dispozitivul deciziei atacate, contabilului Parlamentul European i-a fost atribuită, potrivit articolului 73 din Regulamentul financiar, sarcina de a recupera creanța în sumă de 118 360,18 euro. La punctele 1 și 2 din dispozitiv se precizează că rambursarea poate fi efectuată prin compensarea cu diferitele indemnizații și cu alte plăți datorate recurentului.

B — *Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată*

18. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 12 mai 2006, recurentul a introdus o acțiune în anulare împotriva deciziei atacate. Acesta a solicitat anularea deciziei atacate și obligarea Parlamentului European la plata cheltuielilor de judecată.

19. În susținerea concluziilor sale, recurentul a invocat 11 motive, care au fost toate respinse de Tribunal. Prin ordonanța atacată, Tribunalul a respins acțiunea în totalitate și a obligat recurentul la plata cheltuielilor de judecată.

20. În continuare sunt citate doar fragmentele din ordonanța atacată la care face trimitere recursul.

21. Prin intermediul primului motiv, recurentul a invocat o încălcare a autorității de lucru judecat, considerând că îndreptarea neregularităților procedurii de recuperare era imposibilă, deoarece Tribunalul anulase Decizia din 24 februarie 2004 pentru motivul încălcării unei norme de competență. Prin urmare, inexistența din punct de vedere juridic a acestui act excludea orice îndreptare a neregularităților.

22. În această privință, Tribunalul a arătat, la punctul 30 din ordonanța atacată, că secretarul general putea, conform articolului 27 alineatul (4) din Normele CID, astfel cum a fost interpretat la punctele 86-97 din hotărâre, să adopte în mod valid Decizia atacată din 22 martie 2006, după ce Biroul i-a atribuit sarcina de a recupera sumele în discuție conform acestei dispoziții. Tribunalul a adăugat, în continuare, la punctul 32 din ordonanța atacată, că, deși suma reținută de 40 398,80 euro și-a pierdut fundamentul juridic în urma hotărârii, această împrejurare nu are totuși drept efect stingerea datoriei reclamantului față de Parlamentul European în cuantum de 118 360,18 euro, întrucât problema dacă această datorie putea fi plătită prin compensare este distinctă.

23. În consecință, Tribunalul a respins primul motiv ca vădit nefondat.

24. Prin intermediul celui de al treilea motiv, recurentul a invocat un caz de forță majoră pentru a explica imposibilitatea de a prezenta documentele justificative privind anumite cheltuieli.

25. Tribunalul a respins acest motiv ca vădit inadmisibil, întrucât acest argument nu era, în opinia sa, de natură să repună în discuție autoritatea de lucru judecat a Hotărârii din 22 decembrie 2005.

26. Prin intermediul celui de al șaptelea motiv, recurentul a criticat lipsa comunicării Deciziei Biroului din 1 februarie 2006. Acesta a considerat că Parlamentul European a încălcat articolul 20 din Codul de bună conduită administrativă, care instituie o obligație de notificare a deciziilor care afectează drepturile sau interesele persoanelor.

27. Tribunalul a respins acest motiv ca vădit nefondat, invocând caracterul facultativ al acestui cod.

C — *Procedura în fața Curții și concluziile părților*

28. Recurentul a formulat prezentul recurs prin documentul din 2 iulie 2007, înscris în registrul grefei Curții la 5 iulie 2007, în care solicită Curții:

— anularea Ordonanței Tribunalului de Primă Instanță din 24 aprilie 2007 pronunțate în cauza T-132/06;

— soluționarea definitivă a litigiului;

— anularea Deciziei secretarului general al Parlamentului European din 22 martie 2006 prin care s-a dispus rambursarea de către recurent a sumei de 118 360,18 euro și prin care s-a efectuat o reținere în privința diferitelor indemnizații parlamentare datorate acestuia de către Parlamentul European;

— obligarea intimatului la plata propriilor cheltuieli de judecată, precum și la plata cheltuielilor de judecată efectuate de recurent.

29. La 18 septembrie 2007, Parlamentul European a depus un memoriu în răspuns, în care solicită Curții:

— respingerea în totalitate a recursului ca nefondat;

— obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată.

30. Prin Ordonanța din 12 octombrie 2007, președintele Curții a considerat că nu era necesară depunerea unui memoriu în replică.

31. Ulterior procedurii scrise, observațiile orale ale părților au fost ascultate în ședința din 5 iunie 2008.

D — *Motivele pe care se întemeiază recursul și argumentele părților*

32. Recurentul invocă șase motive împotriva ordonanței atacate.

33. Prin intermediul *primului motiv*, recurentul contestă aplicarea articolului 111 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, care l-ar priva de dreptul la un proces echitabil pentru că nu a fost ascultat în prealabil de către Tribunal și, mai mult, nu a putut răspunde la argumentele Parlamentului European. În plus, recurentul critică Tribunalul pentru că, prin faptul că nu l-a informat în prealabil cu privire la decizia sa de a se pronunța prin ordonanță, acesta din urmă l-ar fi împiedicat să atace respectiva decizie. Astfel, Tribunalul ar fi încălcat dreptul la apărare al recurentului, principiul contradictorialității, precum și dreptul la un proces echitabil.

34. Parlamentul European replică faptul că Tribunalul a aplicat corect articolul 111 din Regulamentul său de procedură și nu a încălcat dreptul la apărare al recurentului.

35. Prin intermediul celui de *al doilea motiv*, recurentul arată că s-ar fi încălcat principiul imparțialității, dat fiind că cele două acțiuni pe care le-a introdus în mod succesiv în cauzele T-146/04 și T-132/06, în care au fost pronunțate Hotărârea din 22 decembrie 2005 și, respectiv, Ordonanța din 24 aprilie 2007, au fost judecate pe fond de aceiași judecători. Or, principiul menționat mai sus se opune posibilității ca aceeași instanță să judece, inclusiv în același grad de jurisdicție, o cauză care se întemeiază pe fapte identice sau suficient de conexe celor ale unei cauze asupra căreia s-a pronunțat anterior.

36. Împotriva acestui motiv, Parlamentul European susține că raționamentul dezvoltat de recurent este lipsit de temei juridic și că nu este susținut de jurisprudența comunitară. De altfel, cauza în care s-a pronunțat ordonanța atacată s-a referit la aspectul dacă Parlamentul European s-a conformat obligațiilor sale care decurg din Hotărârea din 22 decembrie 2005. Parlamentul European consideră că, pentru acest motiv, faptul că cele două cauze au fost soluționate de aceiași judecători nu este criticabil din punct de vedere juridic.

37. Prin intermediul celui de *al treilea motiv*, recurentul susține că Tribunalul a evaluat în mod eronat domeniul de aplicare al Hotărârii din 22 decembrie 2005. Din moment ce decizia luată de secretarul general la 24 februarie 2004 fusese anulată pentru necompetență, recurentul nu a avut astfel niciun motiv pentru a declara recurs împotriva acestei hotărâri la Curte, întrucât constatarea necompetenței de către instanță determină inexistența deciziei afectate de acest viciu.

38. Parlamentul European obiectează că Tribunalul nu a anulat decât în parte Decizia secretarului general din 24 februarie 2004. Astfel, aceasta nu ar fi fost anulată decât în măsura în care dispunea recuperarea prin compensare a sumelor datorate de recurent.

39. Prin intermediul celui de *al patrulea motiv*, recurentul contestă refuzul sistematic al Tribunalului de a lua în considerare argumentele prezentate de acesta în vederea obținerii anulării Deciziei secretarului general din 22 martie 2006. Această din urmă decizie ar constitui astfel o decizie nouă, diferită de Decizia din 24 februarie 2004, iar Tribunalul era, prin urmare, obligat să analizeze toate motivele de fond și de formă prezentate de recurent pentru a o contesta.

40. Parlamentul European respinge acest argument și amintește că, în Hotărârea din 22 decembrie 2005, Tribunalul împărtășise opinia Parlamentului European, conform căreia sumele fuseseră plătite în mod nejustificat. Prin urmare, neregularitățile Deciziei din 24 februarie 2004 au putut fi îndreptate.

41. Prin intermediul celui de *al cincilea motiv*, recurentul impută Tribunalului faptul că a refuzat să examineze motivul întemeiat pe forța majoră, cu toate că acest motiv nu fusese invocat în acțiunea formulată împotriva Deciziei din 24 februarie 2004. Recursul introdus de acesta s-ar întemeia mai degrabă pe fapte ulterioare deciziei în cauză.

42. Parlamentul European arată că recurentul formulase deja un recurs, care era în esență similar, în cadrul procedurii care s-a finalizat cu pronunțarea Hotărârii din 22 decembrie 2005 și că Tribunalul a respins, prin urmare, în mod întemeiat acest recurs. În orice caz, faptele invocate de recurent pentru a justifica existența unui caz de forță majoră nu ar fi intervenit decât ulterior adoptării Deciziei din 22 martie 2006 și nu ar putea, prin urmare, să conducă la anularea acesteia.

43. Prin intermediul celui de *al șaselea motiv*, recurentul impută Tribunalului că a refuzat în mod greșit să examineze dacă Parlamentul European a încălcat principiul bunei administrări, astfel cum este prevăzut la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în Codul de bună conduită administrativă adoptat de Parlamentul European la 6 decembrie 2001. În această privință, recurentul amintește că principiul citat anterior face parte dintre principiile fundamentale a căror garantă este Curtea.

44. Împotriva acestui motiv, Parlamentul European susține că Tribunalul s-a limitat să constate caracterul juridic al textului invocat și că, prin urmare, a respins în mod întemeiat aplicabilitatea acestuia.

IV — Apreciere juridică

A — *Examinarea motivelor*

1. Primul motiv: încălcarea dreptului la un proces echitabil

45. Potrivit articolului 58 din Statutul Curții de Justiție, un recurs nu poate fi întemeiat pe motive de nerespectare a procedurii decât în cazul în care acestea aduc atingere intereselor reclamantului. Prin intermediul primului motiv, recurentul contestă, în esență, aplicarea articolului 111 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, pe care o consideră nelegală, întrucât îl privează de dreptul la un proces echitabil.

46. Recurentul invocă, așadar, un viciu de procedură care aduce atingere intereselor și drepturilor sale. Prin urmare, acest motiv este admisibil. Trebuie examinat, în continuare, dacă această critică este în egală măsură fondată, cu alte cuvinte dacă Tribunalul a

aplicat greșit articolul 111 din Regulamentul său de procedură.

47. În conformitate cu articolul 111 din Regulamentul său de procedură, atunci când Tribunalul este în mod vădit necompetent pentru a judeca o acțiune sau atunci când aceasta este în mod vădit inadmisibilă sau în mod vădit nefondată, Tribunalul poate, fără continuarea procedurii, să se pronunțe prin ordonanță motivată. O astfel de ordonanță poate fi pronunțată din oficiu, în orice stadiu al procedurii, fără a fi necesară ascultarea părților cu privire la această posibilitate [6]. Pe plan juridic, această normă de procedură conferă Tribunalului o marjă de apreciere care privește atât existența condițiilor juridice menționate mai sus, cât și posibilitatea de a se pronunța prin ordonanță. Totuși, această dispoziție impune de asemenea Tribunalului motivarea deciziei sale în fiecare caz.

48. Prin urmare, faptul că o decizie poate fi adoptată prin ordonanță, în conformitate cu această dispoziție, în special atunci când Tribunalul consideră că este suficient de lămurit de înscrisurile de la dosar pentru a soluționa cauza cu care este sesizat, este conform cu jurisprudența constantă a Tribunalului [7]. Aceasta era situația în speță, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 23 din ordonanța atacată. Tribunalul a considerat nu numai că dispunea de toate elementele pertinente pentru a se pronunța, astfel încât stabilirea unei ședințe era inutilă, ci era de asemenea convins, având în vedere analiza elementelor prezentate, că acțiunea era vădit inadmisibilă și că trebuia să fie în parte respinsă ca fiind vădit nefondată. Prin urmare, aplicarea articolului 111 din Regulamentul de procedură al Tribunalului ca normă de procedură nu este, în speță, criticabilă din punct de vedere juridic.

49. În plus, recurentul nu arată în mod suficient de concludent în ce măsură i-a fost refuzat dreptul de a prezenta observații pe care nu le-ar fi putut deja prezenta în scris. În special, recurentul nu a indicat care sunt argumentele Parlamentului European pe care ar fi dorit să le analizeze în cadrul procedurii contradictorii.

50. Prin urmare, primul motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

2. Al doilea motiv: încălcarea dreptului la o instanță imparțială

51. Examinarea încălcării principiului imparțialității instanței, invocate de recurent în cadrul procedurii în primă instanță, necesită

6 — A se vedea în acest sens Rengeling, H.-W., Middeke, A., și Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union,* München, 2003, § 26, punctul 18, p. 463, și Lenaerts, K., Arts, D., și Maselis, I., *Procedural Law of the European Union*, ediția a 2-a, Londra, 2006, punctele 24-112, p. 577.

7 — Ordonanța din 9 iulie 1991, Minic/Curtea de Conturi (T-48/91, Rec., p. II-479, punctul 11), și Ordonanța din 8 decembrie 1999, Euro-Lex/OAPI (EU-LEX) (T-79/99, Rec., p. II-3555, punctul 10).

mai întâi câteva precizări privind situația de fapt.

52. Recurentul pretinde că cele două acțiuni pe care le-a formulat în cauzele T-146/04 și T-132/06 ar fi fost judecate pe fond de aceiași judecători. Or, acest lucru nu este adevărat decât în măsura în care toți membrii Camerei a doua a Tribunalului, sesizată în cauza T-132/06, au făcut de asemenea parte din completul care a judecat cauza T-146/04, care a fost atribuită Camerei a doua extinse. Dimpotrivă, doi dintre judecătorii care au făcut parte din completul care a judecat cauza T-146/04 nu au participat la judecarea cauzei T-132/06. În plus, astfel cum subliniază în mod corect recurentul, funcțiile de președinte de cameră și de judecător raportor au fost exercitate de aceiași judecători în cauzele în litigiu.

53. În opinia recurentului, această împrejurare este suficientă pentru a stabili existența unei încălcări a dreptului la un proces echitabil condus de o instanță imparțială, garantat de articolul 6 alineatul (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „CEDO”), precum și de articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta drepturilor fundamentale”). Recurentul consideră că principiul citat anterior se opune posibilității ca aceeași instanță să judece, inclusiv în același grad de jurisdicție, o cauză care se întemeiază pe fapte identice sau suficient de conexe celor ale unei cauze asupra căreia s-a pronunțat anterior.

54. În această privință, trebuie arătat că Comunitatea nu a aderat încă la CEDO [8], fapt care exclude, din motive juridice, o aplicare directă a dispozițiilor acestei convenții internaționale în ordinea juridică comunitară [9]. Totuși, drepturile fundamentale fac parte integrantă din principiile generale de

8 — Chiar în Avizul 2/94 din 28 martie 1996 (Rec., p. I-1759), Curtea a ajuns la concluzia că, în starea actuală a dreptului comunitar, Comunitatea nu avea competența să adere la CEDO. Totuși, Uniunea Europeană este pe punctul de a crea condițiile juridice ale unei aderări. Astfel, articolul I-9 alineatul (2) din Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa (JO 2004, C 310, p. 1) prevedea aderarea Uniunii la CEDO. Această autorizare este în prezent reluată la articolul 6 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană în versiunea modificată prin Tratatul de la Lisabona (JO C 115, p. 1). Protocolul adițional nr. 14 la CEDO din 13 mai 2004, care cuprinde înainte de toate dispozițiile de modificare a Curții Europene a Drepturilor Omului, prevede de asemenea completarea, prin articolul 17 din acesta, a articolului 59 din CEDO după cum urmează: „Uniunea Europeană poate adera la prezenta convenție”.

9 — În conformitate cu articolul 281 CE, Comunitatea are personalitate juridică și nu are în principiu obligații, în calitate de subiect de drept în raport cu dreptul internațional public, decât prin tratatele internaționale pe care le-a ratificat. Articolul 300 alineatul (7) reglementează de asemenea efectul obligatoriu al acestor acorduri în Comunitate, obligând instituțiile Comunității și statele membre să pună în aplicare și să respecte acordurile comunitare. În temeiul unei jurisprudențe constante, acordurile comunitare încheiate în mod legal și cu respectarea prevederilor dreptului primar „fac parte integrantă din ordinea juridică comunitară”. Condiția și punctul de pornire al validității dreptului internațional public în cadrul ordinii juridice comunitare este intrarea în vigoare a acordului în cauză, mai precis caracterul obligatoriu de drept internațional public al acestuia pentru Comunitate [a se vedea Hotărârea din 30 aprilie 1974, Haegeman (181/73, Rec., p. 449, punctul 5), Hotărârea din 26 octombrie 1982, Kupferberg (104/81, Rec., p. 3641, punctele 11-13), și Hotărârea din 11 septembrie 2003, Comisia/Consiliul (C-211/01, Rec., p. I-8913, punctul 57)]. Lenaerts, K., și Van Nuffel, P., *Constitutional Law of the European Union*, ediția a 2-a, Londra, 2005, punctul 17-092, p. 740, fac de asemenea referire la intrarea în vigoare a unui acord comunitar. Totuși, aceștia precizează că și un acord încheiat de statele membre poate fi obligatoriu pentru Comunitate, în special atunci când Comunitatea se angajează să își exercite competențele în conformitate cu acest acord. În acest sens, aceștia fac trimitere la Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 și la Protocolul din 31 ianuarie 1967 cu privire la statutul refugiaților, prevăzute la articolul 63 punctul 1 CE, fără a menționa totuși CEDO. În plus, Consiliul Uniunii Europene și Consiliul Europei au convenit, desigur, în Declarația de intenții comune din 10 și 11 mai 2007, să colaboreze în cadrul legislației, însă, în același timp, și-au consolidat autonomia de decizie.

drept a căror respectare este asigurată de către Curte [10]. În acest scop, Curtea se inspiră din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, precum și din indicațiile oferite de instrumentele internaționale privind protecția drepturilor omului cu privire la care statele membre au cooperat sau la care au aderat. În acest sens, CEDO are o semnificație specială [11].

55. Evoluția ulterioară a procesului de integrare europeană a consacrat această jurisprudență la articolul 6 alineatul (2) UE. Conform acestei dispoziții, Uniunea respectă drepturile fundamentale, astfel cum sunt acestea garantate de CEDO, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, precum și astfel cum rezultă acestea din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, ca principii generale ale dreptului comunitar.

56. Pentru a examina al doilea motiv, trebuie mai întâi să se țină seama de articolul 6 alineatul (1) din CEDO, potrivit căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Acest drept fundamental a fost formulat într-o manieră similară la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale.

57. Deducem din aceste două dispoziții că dreptul la un proces echitabil pe care acestea îl consacră și care este recunoscut de jurisprudența Curții [12] include în mod necesar garanția unei instanțe independente și imparțiale. Această analiză a fost confirmată recent de Curte în Hotărârea pronunțată la 1 iulie 2008 în cauzele C-341/06 P și C-342/06 P (Chronopost și La Poste/UFEX și alții) [13] cu privire la aspectul referitor la cerințele naționale privind compunerea unei camere, în care Curtea a calificat garanțiile citate anterior drept „piatra de temelie a dreptului la un proces echitabil", a căror respectare Curtea trebuie să o verifice din oficiu atunci când este invocată o încălcare, iar contestația în această privință nu apare în mod vădit și de la bun început lipsită de seriozitate [14].

10 — A se vedea Avizul 2/94, citat la nota de subsol 8, punctul 33, precum și Hotărârea din 12 iulie 1957, Algera și alții/Adunarea comună a CECO (7/56, 3/57-7/57, Rec., p. 81, punctul 117), Hotărârea din 12 noiembrie 1969, Stauder (29/69, Rec., p. 419, punctul 7), și Hotărârea din 29 mai 1997, Kremzow (C-299/95, Rec., p. I-2629, punctul 14).

11 — A se vedea, de exemplu, Hotărârea Stauder (citată la nota de subsol 10, punctul 7), Hotărârea din 14 mai 1974, Nold/Comisia (4/73, Rec., p. 491), Hotărârea din 13 decembrie 1979, Hauer (44/79, Rec., p. 3727, punctul 15), Hotărârea din 15 mai 1986, Johnston (222/84, Rec., p. 1651, punctul 18), Hotărârea din 28 martie 2000, Krombach (C-7/98, Rec., p. I-1935, punctul 25), Hotărârea din 6 martie 2001, Connolly/Comisia (C-274/99 P, Rec., p. I-1611, punctul 37), Hotărârea din 12 iunie 2003, Schmidberger (C-112/00, Rec., p. I-5659, punctul 71), Hotărârea din 27 iunie 2006, Parlamentul European/Consiliul (C-540/03, Rec., p. I-5769, punctul 35), Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul (C-229/05 P, Rep., p. I-439, punctul 76), Hotărârea din 26 iunie 2007, Ordre des barreaux francophones et germanophone și alții (C-305/05, Rep., p. I-5305, punctul 29), Hotărârea din 14 februarie 2008, Varec (C-450/06, Rep., p. I-581, punctul 44), și Hotărârea din 8 mai 2008, Weiss und Partner (C-14/07, Rep., p. I-3367, punctul 57).

12 — Hotărârea Ordre des barreaux francophones et germanophone și alții (citată la nota de subsol 11, punctul 29).

13 — Hotărârea din 1 iulie 2008, Rep., p. I-4777.

14 — Loc. cit. (punctul 46). În această privință, Curtea a făcut mai întâi trimitere la Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, Remli împotriva Franței din 23 aprilie 1996 (cererea nr. 16839/90, § 48), care amintea obligația ce revine fiecărei instanțe naționale de a asigura respectarea principiului imparțialității prin compunerea sa concretă. Ulterior, Curtea a făcut trimitere la propria jurisprudență referitoare la motivele care trebuie examinate din oficiu (a se vedea Hotărârea din 20 februarie 1997, Comisia/Daffix, C-166/95 P, Rec., p. I-983, punctul 25, și Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 67). Astfel, Curtea a transpus, în esență, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în dreptul comunitar.

58. Există o legătură funcțională între „independență” și „imparțialitate”, în măsura în care prima reprezintă premisa celei de a doua. Termenul „imparțial” se referă în principal la poziția subiectivă a judecătorilor [15]. Aceștia trebuie să se situeze deasupra părților și să pronunțe deciziile fără a face deosebire între persoane, în mod obiectiv și potrivit cunoștințelor și conștiinței lor [16]. Principiul actual al imparțialității, care este de asemenea recunoscut în ordinile juridice ale statelor membre, își are originea în maxima din dreptul roman „*nemo debet esse iudex in propria causa*” [17].

59. Reiese din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului că „imparțialitatea” în sensul articolului 6 alineatul (1) din CEDO se definește în mod normal prin absența prejudecăților sau a părtinirii [18]. Aceasta constituie o condiție esențială a încrederii pe care instanțele dintr-o societate democratică o inspiră [19]. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, aspectul imparțialității unei instanțe se apreciază cu ajutorul unui criteriu subiectiv și al unui criteriu obiectiv [20]. Primul criteriu constă în a stabili care era convingerea personală sau interesul personal al unui judecător într-o anumită cauză. În această privință, imparțialitatea unui judecător se prezumă până la proba contrară [21]. Al doilea criteriu constă în a examina dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a exclude în această privință orice bănuială legitimă asupra imparțialității sale [22].

60. În speță, trebuie să se constate că recurentul nu aduce niciun argument de natură să confirme existența unei părtiniri a celor trei judecători în discuție. Prin urmare, aceștia beneficiază de o prezumție de impar-

15 — În opinia von Calliess, G.-P., „Judicial Independence and Impartiality in International Courts”, în *International Conflict Resolution*, Tübingen, 2006, p. 144, principiul imparțialității este caracterizat prin lipsa influenței nelegale și a părtinirii judecătorilor față de părțile la o procedură. Potrivit Decaux, E., și Imbert, P.-H., *La Convention européenne des droits de l'homme* (editată de Von Luis-Edmond Pettiti), ediția a 2-a, art. 6, p. 260, trebuie să se examineze mai întâi care era convingerea personală a unui judecător în împrejurările date și dacă acesta avea vreun motiv special pentru a-l dezavantaja pe reclamant.

16 — A se vedea în acest sens Frowein, J., și Peukert, W., *Europäische Menschenrechtskonvention*, Kehl/Strassburg/Arlington, 1985, art. 6, punctul 94, p. 153. În opinia lui von Krekeler, W., „Der befangene Richter”, în *Neue Juristische Wochenschrift*, 1981, p. 1633, principiul neutralității imparțiale impune judecătorului eliminarea oricărui punct de vedere străin și subiectiv în cadrul fiecăreia dintre procedurile cu care este sesizat, indiferent în ce stadiu s-ar afla aceasta. Judecătorul trebuie să soluționeze cauza care îi este dedusă fără a face deosebire între persoane, având în vedere doar datele obiective ale cauzei și numai cu respectarea dreptului.

17 — A se vedea de asemenea Kanska, K., „Towards Administrative Human Rights in the EU – Impact of the Charter of Fundamental Rights”, în *European Law Journal*, 2004, p. 313, care atribuie cerința imparțialității acestei maxime din dreptul roman. Marriott, A., „Conflicts of Interest – A Way Forward?”, anexa nr. 8 la *Betriebs-Berater*, 2003, vol. 47, p. 3, asociază această maximă cu principiile independenței și imparțialității unui organ de soluționare a litigiilor. Principiul de drept roman precizează textual că nimeni nu poate fi în același timp judecător și parte (a se vedea Liebs, D., *Lateinische Rechtsregeln und Rechtssprichwörter*, München, 1998, p. 145).

18 — A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Kyprianou împotriva Ciprului din 15 decembrie 2005, cererea nr. 73797/01, § 118.

19 — A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Hauschildt împotriva Danemarcei din 24 mai 1989, cererea nr. 10486/83, § 48, și Hotărârea Grieves împotriva Regatului Unit din 16 decembrie 2003, cererea nr. 57067/00, § 69.

20 — Hotărârea Lindon, Otchakovsky-Laurens și July împotriva Franței din 22 octombrie 2007, cererile nr. 21279/02 și nr. 36448/02, § 75 și 76, Hotărârea Forum maritime SA împotriva României din 4 octombrie 2007, cererile nr. 63610/00 și nr. 38692/05, § 116, Hotărârea Schwarzenberger împotriva Germaniei din 10 august 2006, cererea nr. 75737/01, § 38, Hotărârea Grieves împotriva Regatului Unit, citată la nota de subsol 19, § 69, și Hotărârea Piersack împotriva Belgiei din 1 octombrie 1982, cererea nr. 8692/79, seria A nr. 53, § 30.

21 — A se vedea Hotărârea Piersack împotriva Belgiei (citată la nota de subsol 20, § 30) și Hotărârea Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei din 23 iunie 1981, cererile nr. 6878/75 și nr. 7238/75, seria A, nr. 43, p. 25, § 58). Reid, K., *A practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*, ediția a 2-a, punctul IIA-090, p. 114 și urm., arată că această prezumție este foarte dificil de răsturnat în practică, astfel încât chiar și un punct de vedere negativ al judecătorului cu privire la cauza cu care este sesizat nu este suficient pentru a concluziona că a existat părtinire.

22 — Hotărârea Findlay împotriva Regatului Unit din 25 februarie 1997, cererea nr. 22107/93, § 73.

țialitate. Astfel cum a precizat *a posteriori* recurentul în cursul ședinței, acesta nu contestă convingerea personală a judecătorilor și nici comportamentul lor, ci doar împrejurarea că aceștia au făcut parte din completul care a judecat cauzele T-146/04 și T-132/06. Prin urmare, se impune întemeierea doar pe o examinare obiectivă a imparțialității instanței în raport cu compunerea acesteia în cauza T-132/06 [23], cu precizarea că această apreciere depinde, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, de împrejurările specifice ale unei cauze [24]. Punctul de vedere al persoanei afectate este luat în considerare, însă nu are un rol decisiv. Elementul decisiv este acela dacă percepțiile instanței pot fi considerate justificate din punct de vedere obiectiv [25].

61. În primul rând, trebuie arătat că, deși recurentul se întemeiază pe articolul 6 alineatul (1) din CEDO, acesta renunță totuși complet să citeze jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului care i-ar putea susține motivul. Cu toate acestea, examinarea jurisprudenței actuale conduce la concluzia că teza susținută de recurent este lipsită de orice temei.

62. Astfel, reiese din Hotărârea Schwarzenberger împotriva Germaniei [26] că simpla împrejurare că instanța a pronunțat deja mai multe hotărâri în aceeași cauză nu poate fi considerată un motiv de îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea respectivei instanțe. Această teorie se aplică în special hotărârilor pronunțate de aceeași instanță anterior procedurii propriu-zise de judecată („pre-trial decisions”) [27], dar și situației speciale examinate de Curte în cauzele C-341/06 P și C-342/06 P (Chronopost și La Poste/UFEX și alții), care privește trimiterea unei cauze spre rejudecare către instanța a cărei hotărâre inițială a fost anulată de o instanță de recurs în urma unui recurs formulat împotriva acestei hotărâri [28].

63. Rezultă că nu se poate deduce din articolul 6 alineatul (1) din CEDO un principiu general care să interzică unui judecător să participe la judecarea aceleiași cauze. Pe de

23 — A se vedea Hotărârea Diennet împotriva Franței din 26 septembrie 1995, cererea nr. 18160/91, seria A, nr. 325-A, § 36, și Hotărârea Hauschildt împotriva Danemarcei (citată la nota de subsol 19, punctul 47), în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a întemeiat, în lipsa dovezii privind părtinirea judecătorilor naționali în discuție, numai pe o analiză obiectivă a imparțialității.

24 — Hotărârea Schwarzenberger împotriva Germaniei (citată la nota de subsol 20, § 42). Kœring-Joulin, R., „La notion européenne de tribunal indépendant et impartial au sens de l'article 6, par. 1, de la Convention européenne des droits de l'homme”, în *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé,* 1990, p. 772, utilizează, cu privire la cerințele naționale referitoare la compunerea unei instanțe, noțiunea „imparțialitate structurală”.

25 — Hotărârea Lindon, Otchakovsky-Laurens și July împotriva Franței (citată la nota de subsol 20, § 77), Hotărârea Kyprianou împotriva Ciprului (citată la nota de subsol 18, § 58), Hotărârea Grieves împotriva Regatului Unit (citată la nota de subsol 19, § 69), Hotărârea Incal împotriva Turciei din 9 iunie 1998, cererea nr. 22678/93, § 71, Hotărârea Findlay împotriva Regatului Unit (citată la nota de subsol 22, § 73), și Hotărârea Hauschildt împotriva Danemarcei (citată la nota de subsol 19, § 48).

26 — Citată la nota de subsol 20, § 42.

27 — Hotărârea Schwarzenberger împotriva Germaniei (citată la nota de subsol 20, § 42), Hotărârea Hauschildt împotriva Danemarcei (citată la nota de subsol 19, § 50) și Hotărârea Romero Martin împotriva Spaniei din 12 iunie 2006, cererea nr. 32045/03.

28 — Hotărârea Schwarzenberger împotriva Germaniei (citată la nota de subsol 20, § 42), Hotărârea Diennet împotriva Franței (citată la nota de subsol 23, § 38) și Hotărârea Ringeisen împotriva Austriei din 16 iulie 1971, seria A, nr. 13, p. 40, § 97. În Hotărârea Chronopost și La Poste/UFEX și alții (citată la nota de subsol 13, punctele 56-60), Curtea a ajuns la aceeași concluzie. În această hotărâre, Curtea a constatat că simpla împrejurare că un complet de judecată este constituit, printre altele, dintr-un judecător care făcuse deja parte dintr-un alt complet care judecase aceeași cauză nu este suficientă pentru stabili nelegalitatea compunerii instanței. Curtea s-a raliat, așadar, la opinia juridică susținută de avocatul general Sharpston (a se vedea Concluziile prezentate la 6 decembrie 2007 în aceeași cauză, punctele 58 și 59).

altă parte, aprecierea imparțialității obiective a unei instanțe presupune luarea în considerare a altor elemente, respectiv dacă instanța s-a pronunțat în aceeași cauză sau în două cauze diferite, dacă completul competent era compus în același mod în cele două cazuri și dacă prima decizie dobândise deja autoritate de lucru judecat, astfel încât instanța era obligată să țină seama de autoritatea de lucru judecat a primei decizii [29].

64. În această privință, trebuie arătat că cei trei judecători în discuție nu au participat la judecarea aceleiași cauze, ci a două cauze diferite atât din punct de vedere formal, cât și material. Tribunalul nu a fost sesizat, de exemplu, pentru a reexamina constatările de fapt din prima procedură. Într-adevăr, independent de asemănarea pronunțată în ceea ce privește situația de fapt, cauza T-132/06 cuprindea elemente noi de fapt și ridica noi probleme juridice pe care Tribunalul trebuia să le analizeze. Obiectul litigiului era diferit în măsura în care privea, de data aceasta, aspectul dacă și în ce măsură Parlamentul European executase Hotărârea din 22 decembrie 2005 prin adoptarea Deciziei din 22 martie 2006.

65. Hotărârea, care este pronunțată într-o acțiune în anulare întemeiată pe articolul 230 CE, este, precum rezultă din articolul 231 primul paragraf CE, o hotărâre constitutivă care pronunță anularea totală sau în parte a unui act juridic [30]. Instanța comunitară nu se poate pronunța asupra acelora dintre efectele hotărârii care depășesc nulitatea, cum ar fi constatarea sau impunerea măsurilor care trebuie adoptate în executarea hotărârii [31]. Prin urmare, Tribunalul nu putea să examineze în mod indirect dacă viciul de procedură care a determinat nulitatea parțială a Deciziei din 24 februarie 2004 a fost remediat înainte să fie inițiată cea de a doua procedură.

66. În aceste împrejurări, sesizarea unei părți a colegiului de judecători care a participat la judecarea primei proceduri prezenta în plus avantajul că aceștia cunoșteau cu precizie istoricul cauzei și că își puteau îndrepta toată atenția asupra noilor probleme de drept, fapt care era util și intereselor justiției.

67. În ceea ce privește compunerea completului sesizat în cauza T-132/06, nimic nu permite să se concluzioneze, în opinia noastră, în raport cu jurisprudența menționată anterior a Curții Europene a Drepturilor Omului, că a existat o încălcare a principiului imparțialității. În ceea ce privește obiecțiile ridicate de recurent cu privire la faptul că judecătorul raportor a fost aceeași persoană în ambele cauze, este suficient să se menționeze, în opinia noastră, precizarea Curții din Hotă-

29 — A se vedea Hotărârea Lindon, Otchakovsky-Laurens și July împotriva Franței (citată la nota de subsol 20, § 79), care se referea la participarea a doi judecători la două proceduri jurisdicționale, dintre care prima dobândise autoritate de lucru judecat. În această cauză, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a declarat că orice alt judecător ar fi fost obligat să respecte autoritatea de lucru judecat a primei decizii, de unde reiese că participarea acestora nu a avut influență asupra celei de a doua decizii.

30 — Cremer, W., *Kommentar zu EUV/EGV* (editat de Calliess/Ruffert), ediția a 3-a, 2007, art. 231, punctul 1, Rengeling, H.-W., Middeke, A., și Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union*, München, 2003, § 7, punctul 107, p. 144.

31 — A se vedea în acest sens Cremer, W., loc. cit. (nota de subsol 30), art. 231, punctul 1.

rârea Chronopost și La Poste/UFEX și alții, potrivit căreia faptul că încredințarea funcției de judecător raportor aceluiași judecător în două cauze succesive nu are vreo incidență asupra aprecierii imparțialității, cu atât mai mult cu cât Tribunalul adoptă decizii în cadrul unui colegiu de judecători [32].

68. În sfârșit, trebuie amintit că Hotărârea din 22 decembrie 2005 nu a fost atacată de niciuna dintre părți, astfel încât această hotărâre a dobândit autoritate de lucru judecat. Prin urmare, judecătorii sesizați în cauza T-132/06 ar fi fost, ca orice alt judecător, obligați să respecte autoritatea de lucru judecat a acestei hotărâri. În consecință, participarea acestora nu ar fi putut avea vreo incidență asupra aspectelor la care se referă hotărârea, cum ar fi constatarea existenței unui drept la restituire al Parlamentului European împotriva recurentului [33].

69. Prin urmare, nici criteriul obiectiv nu permite contestarea imparțialității Tribunalului.

70. Toate aceste elemente ne conduc la concluzia că nu a existat o încălcare a dreptului recurentului la o instanță imparțială, garantat de dreptul comunitar. În consecință, al doilea motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

32 — Citată la nota de subsol 13, punctul 53.

33 — A se vedea punctul 11 din prezentele concluzii.

3. Al treilea motiv: aprecierea eronată a domeniului de aplicare al Hotărârii din 22 decembrie 2005

71. Potrivit argumentației dezvoltate de recurent cu privire la al treilea motiv, acesta din urmă pornește de la principiul că Hotărârea din 22 decembrie 2005 are drept consecință anularea integrală a Deciziei din 24 februarie 2004 ca act juridic. Considerăm că această abordare se întemeiază pe o interpretare eronată a hotărârii în cauză.

72. Articolul 231 CE prevede că, în cazul în care acțiunea introdusă împotriva actului contestat este întemeiată, Curtea sau Tribunalul trebuie să declare acest act nul și neavenit. Totuși, efectul acestei hotărâri constitutive nu se extinde în mod necesar asupra întregului act juridic contestat. Astfel, în cazul în care acest act juridic este compus din mai multe părți diferite și numai una dintre acestea este contrară dreptului comunitar, anularea trebuie să se limiteze la această parte [34]. Astfel cum reiese din interpretarea Hotărârii din 22 decembrie 2005, în speță este vorba tocmai despre această nulitate parțială a unui act juridic.

73. Astfel, Tribunalul a arătat, la punctul 84 din Hotărârea din 22 decembrie 2005, că

34 — A se vedea Hotărârea din 13 iulie 1966, Consten și Grundig/Comisia CEE (56/64 și 58/64, Rec., p. 429), Hotărârea din 23 octombrie 1974, Transocean Marine Paint Association/Comisia (17/74, Rec., p. 1063, punctul 21), și Hotărârea din 6 martie 1979, Simmenthal/Comisia (92/78, Rec., p. 777, punctul 107 și urm.).

decizia atacată cuprindea, în esență, două aspecte, și anume, pe de o parte, constatarea secretarului general că sumele pe care decizia le menționa fuseseră plătite în mod nejustificat recurentului și că trebuiau recuperate și, pe de altă parte, decizia de a efectua această recuperare prin compensarea cu indemnizațiile care trebuiau plătite recurentului. Pe baza constatării enunțate la punctul 97 din această hotărâre, potrivit căreia secretarul general nu era competent pentru a dispune compensarea în discuție fără a i se fi atribuit această sarcină de către Birou conform procedurii prevăzute la articolul 27 alineatul (4) din Normele CID și potrivit căreia exista, prin urmare, un viciu de procedură care avea drept consecință nelegalitatea deciziei, Tribunalul s-a pronunțat în sensul că decizia atacată trebuia anulată în măsura în care prin aceasta se dispunea o astfel de compensare. Anularea privea, așadar, numai cel de al doilea aspect al deciziei. Tribunalul a reluat această concluzie la punctele 99 și 169 și, în sfârșit, în dispozitivul hotărârii.

74. În schimb, Tribunalul a respins celelalte motive de anulare invocate în susținerea acțiunii care priveau primul aspect al deciziei, astfel încât acest aspect nu a fost afectat de decizia de anulare. Astfel cum a admis în mod întemeiat Tribunalul la punctul 52 din ordonanța atacată, legalitatea deciziei a fost, de altfel, confirmată în ceea ce privește constatarea caracterului nejustificat al plăților. În consecință, contrar presupunerilor recurentului, Decizia din 24 februarie 2004 nu putea fi considerată ca fiind în întregime nulă. În măsura în care recurentul a concluzionat, în mod eronat și în pofida indicațiilor contrare evidente, în sensul „inexistenței” celuilalt aspect al acestei decizii, trebuie amintit, potrivit jurisprudenței Curții [35], că actele juridice comunitare se bucură în principiu de o prezumție de legalitate, chiar dacă cuprind neregularități. Prin urmare, pentru a elimina pe deplin efectele juridice ale deciziei, recurentul era obligat să declare recurs împotriva Hotărârii din 22 decembrie 2005. Întrucât recurentul nu a făcut acest lucru, trebuie să admită caracterul definitiv al primului aspect al deciziei.

75. Astfel cum a constatat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 30 din ordonanța atacată, nulitatea parțială a Deciziei din 24 februarie 2004 nu împiedica reluarea procedurii de recuperare împotriva recurentului – după remedierea viciului de procedură prin reluarea procedurii prevăzute la articolul 27 alineatul (4) din Normele CID, cu atât mai mult, cu cât, potrivit unei jurisprudențe constante [36], anularea unui act juridic comunitar nu afectează în mod necesar actele pregătitoare. Prin urmare, executarea Hotărârii din 22 decembrie 2005 nu obliga

35 — Printr-o jurisprudență constantă, Curtea a arătat că actele instituțiilor Comunității se bucură în principiu de o prezumție de legalitate și, prin urmare, produc efecte juridice atâta vreme cât nu au fost retrase, anulate în cadrul unei acțiuni în anulare sau declarate ca fiind lipsite de validitate în urma unei trimiteri preliminare sau a unei excepții de nelegalitate (a se vedea Hotărârea din 15 iunie 1994, Comisia/BASF și alții, C-137/92 P, Rec., p. I-2555, punctul 48, Hotărârea din 8 iulie 1999, Chemie Linz/Comisia, C-245/92 P, Rec., p. I-4643, punctul 93, și Hotărârea din 5 octombrie 2004, Comisia/Grecia, C-475/01, Rec., p. I-8923, punctul 18).

36 — Hotărârea din 13 noiembrie 1990, Fedesa și alții (C-331/88, Rec., p. I-4023, punctul 34), și Hotărârea din 12 noiembrie 1998, Spania/Comisia (C-415/96, Rec., p. I-6993, punctul 32).

Parlamentul European să anuleze primul aspect al deciziei sale, nici să reia întreaga procedură de recuperare.

76. În consecință, acest motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

4. Al patrulea motiv: neluarea în considerare a argumentației recurentului

77. Recurentul impută Tribunalului că nu a ținut cont de argumentele pe care le-a dezvoltat în vederea obținerii anulării Deciziei din 22 martie 2006. În această privință, recurentul face trimitere la observațiile Tribunalului formulate la punctele 53 și 54 din ordonanța atacată, potrivit cărora argumentele prezentate împotriva primului aspect al acestei decizii trebuie să fie respinse.

78. Pentru a motiva această decizie, Tribunalul susține, în esență, că acest aspect al deciziei ar constitui doar o simplă repetare a primului aspect al Deciziei din 24 februarie 2004, a cărui legalitate a fost confirmată în Hotărârea din 22 decembrie 2005. Tribunalul consideră că, întrucât acest aspect al deciziei beneficiază de autoritatea de lucru judecat a hotărârii, orice critică prin care se contestă legalitatea acestuia trebuie respinsă ca vădit inadmisibilă.

79. Considerăm că este indispensabilă precizarea înainte de toate a faptului, că, în mod contrar afirmațiilor făcute de recurent în recursul formulat [37], susținerile Tribunalului nu se referă în niciun caz la Decizia din 22 martie 2006 în ansamblul său, ci exclusiv la primul aspect al acesteia care este conform în privința fondului cu primul aspect al Deciziei din 24 februarie 2004.

80. Pe de altă parte, susținerile Tribunalului de la punctele 49-54 din ordonanța atacată nu pot fi contestate din punct de vedere juridic. Aspectul în discuție din Decizia din 22 martie 2006 nu constituie un act juridic nou, datorită identității pe fond deja evocate, ci doar un act de confirmare care nu produce niciun efect juridic nou și, prin urmare, nu constituie un obiect admisibil al unei acțiuni în anulare [38]. Potrivit jurisprudenței Curții [39], citată de

37 — Punctul 55 din recurs.

38 — Hotărârea din 25 octombrie 1977, Metro/Comisia (26/76, Rec., p. 1875, punctul 4), Hotărârea din 15 decembrie 1988, Irish Cement/Comisia (166/86 și 220/86, Rec., p. 6473, punctul 16), Hotărârea din 11 ianuarie 1996, Zunis Holding și alții/Comisia (C-480/93 P, Rec., p. I-1, punctul 14), și Hotărârea din 5 mai 1998, Regatul Unit/Comisia (C-180/96, Rec., p. I-2265, punctul 28 și urm.). Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1997, Mutual Aid Administration Services/Comisia (T-121/96 și T-151/96, Rec., p. II-1355, punctul 48), Hotărârea Tribunalului din 27 noiembrie 1997, Tremblay și alții/Comisia (T-224/95, Rec., p. II-2215, punctul 49), și Hotărârea Tribunalului din 16 septembrie 1998, Waterleiding Maatschappij/Comisia (T-188/95, Rec., p. II-3713, punctele 88-141), precum și Ordonanța Tribunalului din 16 martie 1998, Goldstein/Comisia (T-235/95, Rec., p. II-523, punctul 41). A se vedea de asemenea Cremer, W., loc. cit. (nota de subsol 30), art. 230, punctul 19, și Lenaerts, K., Arts, D., și Maselis, I., loc. cit. (nota de subsol 6), punctul 7-016, p. 212.

39 — Tribunalul face trimitere la Hotărârea din 16 februarie 1965, Barge/Înalta Autoritate (14/64, Rec., p. 69). A se vedea de asemenea Hotărârea din 11 mai 1989, Maurissen și Union syndicale/Curtea de Conturi (193/87 și 194/87, Rec., p. 1045, punctul 26), și Hotărârea Tribunalului din 27 octombrie 1994, Chavane de Dalmassy și alții/Comisia (T-64/92, RecFP, p. I-A-227 și II-723, punctul 25), potrivit cărora o acțiune formulată împotriva unei decizii de confirmare este inadmisibilă numai în cazul în care decizia confirmată a devenit definitivă în privința persoanei interesate, prin neintroducerea în termenul legal a unei acțiuni împotriva sa.

Tribunal la punctul 51 din ordonanța atacată, primul aspect al Deciziei din 22 martie 2006 beneficiază, așadar, de caracterul definitiv al primului aspect al Deciziei din 24 februarie 2004.

81. Prin urmare, Tribunalul a concluzionat în mod just că criticile invocate de recurent împotriva acestui aspect trebuiau respinse ca vădit inadmisibile. În consecință, acest motiv trebuie de asemenea să fie respins ca nefondat.

5. Al cincilea motiv: neluarea în considerare a unui caz de forță majoră

82. Recurentul impută Tribunalului faptul că a refuzat să examineze motivul său întemeiat pe forța majoră, invocând caracterul definitiv al Deciziei din 24 februarie 2004, cu toate că acest motiv nu fusese invocat în cadrul acțiunii introduse împotriva acestei decizii. Astfel, recurentul consideră, contrar celor susținute de Tribunal, că nu este vorba despre a analiza din nou un motiv deja examinat în Hotărârea din 22 decembrie 2005. În această privință, recurentul susține că respectivul caz de forță majoră constă în absența răspunsului Ministerului Justiției spaniol la scrisoarea sa din 15 aprilie 2006, în care recurentul solicita să i se remită copii ale unor documente referitoare la mandatul său de deputat care îi fuseseră reținute.

83. Noțiunea din dreptul comunitar de forță majoră sau de caz fortuit se referă în principiu doar la împrejurările străine celui care le invocă, neobișnuite și imprevizibile, ale căror consecințe nu ar fi putut să fie evitate, în pofida diligenței manifestate [40]. De aici rezultă că noțiunile de forță majoră și de caz fortuit presupun un element obiectiv, referitor la împrejurări neobișnuite și străine persoanei interesate, și un element subiectiv, legat de obligația persoanei interesate de a se proteja de consecințele evenimentului neobișnuit luând măsuri adecvate, fără a accepta sacrificii excesive [41].

84. Nu poate fi acceptată afirmația recurentului potrivit căreia Tribunalul nu a examinat al treilea motiv invocat de acesta, întemeiat pe

40 — Jurisprudență constantă, a se vedea în special Hotărârea din 5 februarie 1987, Denkavit (145/85, Rec., p. 565, punctul 11), Hotărârea din 7 decembrie 1993, Huygen și alții (C-12/92, Rec., p. I-6381, punctul 31), Hotărârea din 17 octombrie 2002, Parras Medina (C-208/01, Rec., p. I-8955, punctul 19), Hotărârile din 5 octombrie 2006, Comisia/Germania (C-105/02, Rec., p. I-9659, punctul 89) și Comisia/Belgia (C-377/03, Rec., p. I-9733, punctul 95), și Hotărârea din 18 decembrie 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône (C-314/06, Rep., p. I-12273, punctul 23).

41 — Hotărârea din 15 decembrie 1994, Bayer/Comisia (C-195/91 P, Rec., p. I-5619, punctul 32), și Ordonanța din 18 ianuarie 2005, Zuazaga Meabe/OAPI (C-325/03 P, Rec., p. I-403, punctul 25).

forța majoră. În această privință, trebuie amintit că recurentul invocase deja, în cauza T-146/04 [42], precum și în cauza T-132/06 [43], imposibilitatea sa de a furniza anumite elemente din contabilitatea sa. În ambele cazuri, recurentul justificase această imposibilitate prin faptul deținerii casierului său și prin reținerea a numeroase documente contabile de către autoritățile spaniole și franceze, precum și a sumei de 200 304 euro de către primul judecător de instrucție de la tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris). Deși nu a calificat în mod expres aceste împrejurări drept forță majoră decât în cauza T-132/06, este evident că recurentul invocase deja, în cauza T-146/04, împrejurări care erau, din punctul său de vedere, imprevizibile și străine de sfera sa de influență și, prin urmare, reprezentau, din punct de vedere juridic, un caz de forță majoră în sensul definiției citate anterior.

85. Tribunalul a admis acest lucru, constatând, la punctul 54 din ordonanța atacată, că recurentul invoca, în esență, împotriva primului aspect din decizia atacată, aceleași argumente precum cele rezumate la punctul 147 din Hotărârea din 22 decembrie 2005. Astfel cum admite de asemenea Tribunalul, dat fiind că aceste argumente fuseseră deja respinse prin această hotărâre și că hotărârea menționată dobândise autoritate de lucru judecat, acesta trebuia de asemenea să le respingă ca inadmisibile, invocând caracterul definitiv al primului aspect al deciziei.

86. În consecință, trebuie examinată numai pretinsa absență a unui răspuns din partea Ministerului Justiției spaniol la scrisoarea din 15 aprilie 2006. Independent de problema dacă simpla absență a răspunsului la o scrisoare constituie, în sine, un caz de forță majoră, trebuie observat că recurentul invocă acest fapt pentru prima dată în cadrul prezentului recurs. Deși acest argument a fost prezentat în procedura în primă instanță în legătură cu cel de al unsprezecelea motiv, întemeiat pe erori de apreciere prezumate în adoptarea deciziei atacate [44], acesta nu este totuși invocat în cadrul celui de al treilea motiv întemeiat pe existența unui caz de forță majoră [45]. Tribunalul a examinat, așadar, acest argument în cadrul celui de al unsprezecelea motiv, în conformitate cu ordinea indicată în cerere, și l-a respins împreună cu celelalte argumente. Respingerea celui de al unsprezecelea motiv ca vădit inadmisibil nu este contestată de recurent.

87. În plus, dorim să atragem atenția asupra faptului că, potrivit afirmațiilor recurentului, scrisoarea în cauză fusese expediată Ministerului Justiției spaniol la 15 aprilie 2006, mai exact la aproape o lună de la adoptarea Deciziei atacate din 22 martie 2006. Prin urmare, absența reacției autorităților spaniole față de această scrisoare nu putea avea efecte asupra deciziei Parlamentului European. În această măsură, argumentația recurentului este eronată.

42 — A se vedea Hotărârea Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul European (citată la nota de subsol 5, punctul 147).

43 — A se vedea punctul 67 din cererea introductivă în cauza T-132/06.

44 — A se vedea punctele 94-98 (în special punctul 96) din cererea introductivă în cauza T-132/06.

45 — A se vedea punctele 66-69 din cererea introductivă în cauza T-132/06.

88. Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

6. Al șaselea motiv: neluarea în considerare a argumentului întemeiat pe încălcarea principiului bunei administrări

89. Potrivit opiniei dominante din doctrină [46], principiul bunei administrări, pe care recurentul îl invocă în cadrul celui de al șaselea motiv, nu este un principiu unic al dreptului administrativ, ci reunește mai multe principii și constituie într-un fel o noțiune generică care include toate principiile dreptului administrativ sau unele dintre acestea. Principiul menționat este utilizat uneori ca sinonim pentru principiile aferente unei proceduri administrative întemeiate pe respectarea dreptului. Principiul bunei administrări impune în special autorităților naționale repararea erorilor sau a omisiunilor săvârșite [47], derularea procedurii în mod imparțial și obiectiv [48] și adoptarea unei decizii într-un termen rezonabil [49]. În plus, acest principiu include o obligație extinsă de diligență și de solicitudine în sarcina autorităților [50], dreptul la apărare, și anume obligația agenților de a permite persoanelor vizate de o decizie să își expună punctul de vedere [51], precum și obligația de motivare a deciziei [52].

90. Totuși, principiile subsumate noțiunii „principiul bunei administrări” variază și nu sunt întotdeauna ușor de determinat. La aceasta se adaugă dificultatea de a aprecia dacă este vorba despre principii a căror respectare revine exclusiv autorităților administrative sau despre prerogative care conferă particularilor un drept subiectiv de a impune acestor autorități o obligație determinată de a

46 — În acest sens, Wakefield, J., *The right to good administration*, Alphen, 2007, p. 23, Lais, M., „Das Recht auf eine gute Verwaltung unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofs”, în *Zeitschrift für europarechtliche Studien*, 2002, vol. 3, p. 453 și 454, și Dutheil de la Rochère, J., „The EU Charter of Fundamental Rights, Not Binding but Influential: the Example of Good Administration”, în *Continuity and change in EU law: essays in honour of Sir Francis Jacobs*, 2008, p. 169, care consideră că este vorba despre un ansamblu de principii. Lenaerts, K., și Van Nuffel, P., loc. cit. (nota de subsol 9), punctul 17-069, p. 713, consideră de asemenea că denumirea „principii ale bunei administrări” include o pluralitate de principii juridice. Martínez Soria, J., „Die Kodizes für gute Verwaltungspraxis”, în *Europarecht*, 2001, vol. 5, p. 685, arată că noțiunea de bună conduită administrativă este utilizată în diferite moduri. Punctele de vedere converg asupra faptului că această noțiune include obligațiile autorităților administrative față de cetățeni. Această listă nu ar trebui să fie exhaustivă, ci mai degrabă deschisă unor noi aspecte ale raporturilor dintre autoritățile administrative și cetățeni.

47 — Hotărârea din 12 mai 1971, Reinarz/Comisia (55/70, Rec., p. 379, punctele 19 și 21).

48 — Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 2000, Volkswagen/Comisia (T-62/98, Rec., p. II-2707, punctul 245).

49 — Hotărârea din 15 februarie 2001, Austria/Comisia (C-99/98, Rec., p. I-1101, punctul 73).

50 — Hotărârea din 23 octombrie 1986, Schwiering/Curtea de Conturi (321/85, Rec., p. 3199, punctul 18), și Hotărârea Tribunalului din 15 decembrie 1999, Petrotub și Republica/Consiliul (T-33/98 și T-34/98, Rec., p. II-3837, punctul 133).

51 — Hotărârea din 28 mai 1980, Kuhner/Comisia (33/79 și 75/79, Rec., p. 1677, punctul 25), și Hotărârea Tribunalului din 6 noiembrie 1994, Lisrestal și alții/Comisia (T-450/93, Rec., p. II-1177, punctul 42).

52 — Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1995, Nölle/Consiliul și Comisia (T-167/94, Rec., p. II-2589, punctul 73).

face sau de a nu face [53]. Acest lucru depinde, pe de o parte, de natura juridică a textului inițial și, pe de altă parte, de principiul normativ care rezultă din dispozițiile relevante.

91. Principiul bunei administrări este exprimat în numeroase dispoziții de drept primar și de drept derivat, la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale, în Codul de bună conduită administrativă al Ombudsmanului European, precum și în normele de procedură adoptate de instituțiile comunitare în temeiul acestui cod. Caracterul obligatoriu al acestora pentru instituțiile și organele Comunității variază în mod corespunzător în cadrul aplicării directe a dreptului comunitar. Totuși, jurisprudența Curții a fost întotdeauna principala sursă de inspirație a autorilor articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale, care a transformat principiul bunei administrări într-un drept fundamental al particularilor [54].

92. Prin urmare, problema dacă o instituție comunitară a încălcat principiul bunei administrări prin adoptarea unui act juridic trebuie totuși examinată, în lipsa unui document juridic obligatoriu care să pună în aplicare

53 — Wakefield, J., loc. cit. (nota de subsol 46), p. 23, arată că diferitele norme pe care le include principiul bunei administrări nu au același statut în cadrul ierarhiei normelor de drept comunitar și, prin urmare, nu au aceeași relevanță. În timp ce unele dintre acestea nu reprezintă nimic altceva decât norme de procedură, altele au dobândit statutul unei obligații imperative din punct de vedere juridic. Considerăm că definiția noțiunii „administrare defectuoasă” în sensul articolului 195 alineatul (1) CE, care, în lipsa unei definiții legale, a fost formulată de ombudsmanul anterior Jacob Södermann în 1997, în raportul său anual către Parlamentul European, și care este utilizată de atunci, confirmă această teză. Definiția este următoarea: „există administrare defectuoasă atunci când un organism public nu acționează în conformitate cu o normă sau cu un principiu care are forță obligatorie pentru acesta”. Astfel cum am arătat deja în Concluziile noastre prezentate la 28 martie 2007 în cauza Internationaler Hilfsfonds/Comisia (Hotărârea din 28 iunie 2007, C-331/05 P, Rep., p. I-5475), punctul 68, reiese din această definiție că, în principiu, trebuie considerată drept un caz de administrare defectuoasă nu numai încălcarea unor norme obligatorii, ci și orice încălcare a acelor principii de bună conduită administrativă care, nefiind obligatorii, sunt clasificate în general ca „soft law”. Se face, în continuare, trimitere la Concluziile avocatului general Slynn prezentate la 23 octombrie 1983 în cauza Tradax/Comisia (Hotărârea din 15 martie 1984, 64/82, Rec., p. 1359), punctul 1387, în care avocatul general a arătat că nu există, în opinia sa, un principiu juridic general care se impune în cadrul unei administrații și care este în mod necesar executoriu din punct de vedere juridic. Acesta a adăugat că, deși clasificarea operațională a dosarelor constituie un element esențial în cadrul unei bune administrări, beneficiul acestui drept nu poate fi totuși invocat din punct de vedere juridic. În această privință, avocatul general a considerat că, deși termenii legislație și bună administrare pot coincide parțial, aceștia nu au totuși în mod necesar aceeași semnificație.

54 — Potrivit lui Kanska, K., loc. cit. (nota de subsol 17), p. 304, jurisprudența instanțelor comunitare a reprezentat principala sursă de inspirație a convenției în elaborarea articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale. Reiese din explicațiile convenției referitoare la Carta drepturilor fundamentale, care nu au caracter juridic obligatoriu, că această dispoziție se întemeiază pe existența unei comunități de drept ale cărei caracteristici au fost dezvoltate de jurisprudență, care a consacrat în special buna administrare ca principiu general de drept (a se vedea, printre altele, Hotărârea din 31 martie 1992, Burban/Parlamentul European, C-255/90 P, Rec., p. I-2253, precum și Hotărârea Tribunalului Nölle/Consiliul și Comisia, citată la nota de subsol 52, și Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 1999, New Europe Consulting și Brown/Comisia, T-231/97, Rec., p. II-2403). Modurile de exprimare a acestui drept menționate la primele două alineate ale articolului 41 rezultă din jurisprudență (Hotărârea din 15 octombrie 1987, Heylens și alții, 222/86, Rec., p. 4097, punctul 15, Hotărârea din 18 octombrie 1989, Orkem/Comisia, 374/87, Rec., p. 3283, și Hotărârea din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, precum și Hotărârile citate anterior Lisrestal și alții/Comisia și Nölle/Consiliul și Comisia) și, în ceea ce privește obligația de motivare, din articolul 235 CE. Cu privire la rolul instanțelor comunitare în evoluția principiilor generale ale dreptului comunitar de procedură, a se vedea Schwarze, J., *European Administrative Law*, prima ediție, Londra, 2006, p. 59 și urm.

drepturile care decurg din articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale, care sunt opozabile fiecărei instituții și fiecărui organ al Comunității [55], în raport cu jurisprudența Curții [56].

93. Prin urmare, Tribunalul a făcut referire în mod întemeiat, la punctul 72 din ordonanța atacată, la lipsa caracterului normativ al Rezoluției din 6 septembrie 2001 [57], prin care Parlamentul European, la inițiativa Ombudsmanului European, a invitat Comisia să prezinte un proiect de regulament corespunzător întemeiat pe articolul 308 CE, care să instituie dispoziții uniforme cu privire la buna conduită administrativă. Astfel, în lipsa caracterului obligatoriu, recurentul nu poate invoca niciun drept în temeiul acestei rezoluții [58], și nici în temeiul codului elaborat de Ombudsman, care reprezintă doar un model pentru adoptarea de către instituțiile comunitare a propriului cod de conduită.

94. Pe de altă parte, trebuie să dăm dreptate recurentului în ceea ce privește faptul că, în cadrul examinării celui de al șaptelea motiv, Tribunalul era obligat să invoce alte surse de drept și să nu se limiteze la articolul 20 din Codul de bună conduită administrativă, citat anterior, cu atât mai mult, cu cât recurentul a invocat în mod expres în cererea sa articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale [59]. Totuși, această omisiune nu poate justifica, în sine, anularea ordonanței atacate, întrucât motivele pe care Tribunalul își întemeiază decizia de a respinge cel de al șaptelea motiv ca fiind în

55 — În discursul din 2 februarie 2000 în fața convenției, în care s-a pronunțat în favoarea unei integrări a dreptului la o bună administrare, Ombudsmanul European a subliniat că acest principiu trebuie pus în aplicare prin adoptarea unei norme care să aibă drept scop garantarea unei bune conduite administrative. De asemenea, Raportul Parlamentului European cu privire la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană a atras atenția asupra faptului că adoptarea unui cod de bună conduită administrativă este indispensabil pentru punerea în aplicare, în practică, a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale (Raportul Cornillet din 21 iunie 2001, *Situation des droits fondamentaux dans l'Union européenne*, A5-0223/2001, p. 113 și urm.). O anchetă a Ombudsmanului European adresată tuturor instituțiilor și organelor Comunității a arătat că acest gen de norme nu există. Prin urmare, acesta din urmă a elaborat un cod-tip de bună conduită administrativă și l-a transmis instituțiilor și organelor Comunității, recomandându-le să adopte normele de procedură corespunzătoare. Aceste norme trebuiau să fie publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sub forma unor decizii. Deși agențiile descentralizate au acceptat codul-tip, totuși Comisia nu a publicat normele de procedură intitulate „Codul de bună conduită administrativă" ca decizie, ci în anexa la Regulamentul său de procedură (JO 2000, L 308, p. 26, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 216).

56 — În acest sens, a se vedea, de asemenea, Lais, M., loc. cit. (nota de subsol 46), p. 461, potrivit căruia, în ceea ce privește dreptul la o bună administrare și diferitele elemente care îl compun, sunt în primul rând aplicabile, înainte de toate, limitele și restricțiile stabilite de Curte sau conținutul definit de aceasta.

57 — Rezoluția Parlamentului European din 6 septembrie 2001 privind Raportul special al Ombudsmanului European către Parlamentul European ca urmare a unei anchete efectuate din proprie inițiativă cu privire la existența, în cadrul fiecărei instituții sau organ al Comunității, a unui Cod privind buna conduită administrativă accesibil publicului, C5-0438/2000 – 2000/2212(COS).

58 — În opinia lui Lenaerts, K., și Van Nuffel, P., loc. cit. (nota de subsol 9), punctele 17-140, p. 783, „rezoluțiile" fac parte din celelalte acte care nu sunt prevăzute la articolul 249 CE, care pot fi adoptate de instituțiile Comunității. Autorii precizează totuși că aceste acte nu urmăresc întotdeauna să producă efecte juridice. Schoo, J., *EU-Kommentar* (editat de Jürgen Schwarze), prima ediție, Baden-Baden, 2000, art. 189 CE, punctul 11, p. 1732, încadrează rezoluțiile politice și solicitările de a acționa adresate altor instituții între actele pe care Parlamentul European le adoptă în calitate de forum de dezbateri politice și nu în calitate de organ legislativ. Printre aceste acte politice, Rezoluția din 6 septembrie 2001 poate fi considerată o invitație adresată Comisiei de a-și exercita puterea de inițiativă în cadrul procedurii legislative comunitare.

59 — A se vedea punctele 49, 50 și 86 din cererea introductivă. Tribunalul a examinat în trecut încălcările principiului bunei administrări și a făcut el însuși trimitere, cu această ocazie, la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale. A se vedea Hotărârea Tribunalului din 30 ianuarie 2002, max.mobil/Comisia (T-54/99, Rec., p. II-313, punctul 48), cu privire la dreptul la tratamentul diligent și imparțial al unei plângeri, și Hotărârea Tribunalului din 13 iulie 2005, Sunrider/OAPI (T-242/02, Rec., p. II-2793, punctul 51), în contextul principiului respectării unui termen rezonabil în calitate de componentă a principiului bunei administrări.

parte inadmisibil și în parte nefondat rezistă la orice analiză juridică.

95. Astfel, Tribunalul a respins mai întâi critica recurentului potrivit căreia acesta nu ar fi fost informat cu privire la Decizia Biroului din 1 februarie 2006, arătând, la punctul 72 din ordonanța atacată, că aceasta nu constituia decizia finală care îl prejudicia pe recurent. Astfel, trebuie arătat, în primul rând, că destinatarul Deciziei Biroului din 1 februarie 2006 nu era recurentul, ci secretarul general al Parlamentului. În plus, această decizie prezintă, pe plan juridic, caracterul unei împuterniciri acordate de Birou secretarului general, în conformitate cu articolul 27 alineatul (4) din Normele CID, pentru a pune în aplicare rambursarea prin compensare a sumelor plătite în mod nejustificat. Totuși, această împuternicire nu este relevantă decât în cadrul raportului dintre Birou și secretarul general și nu produce în sine niciun efect față de terți. Numai exercitarea acestei împuterniciri de către secretarul general, prin adoptarea Deciziei din 22 martie 2006, poate să aducă atingere drepturilor recurentului și să îi cauzeze, prin urmare, un prejudiciu independent. Astfel cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul, rezultă că Decizia din 22 martie 2006 era cea care trebuia să îi fie notificată recurentului, întrucât îl afecta în mod direct, și nu Decizia din 1 februarie 2006.

96. Pe de altă parte, Tribunalul a arătat, la punctul 33 din ordonanța atacată, că Decizia din 1 februarie 2006 nu constituia un mijloc de probă utilizat împotriva recurentului, de care acesta din urmă ar fi trebuit să aibă cunoștință [60]. Astfel, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat în sensul că nu a fost încălcat dreptul la apărare al recurentului.

97. În consecință, Tribunalul a declarat că Parlamentul European nu era obligat să îi comunice recurentului conținutul acestei decizii. Prin urmare, nu a fost încălcat dreptul persoanei interesate de a fi informată, drept care constituie unul dintre aspectele principiului respectării dreptului la apărare în procedura administrativă.

98. Așadar, Tribunalul a respins în mod întemeiat al șaptelea motiv ca fiind în parte inadmisibil și în parte nefondat. Întrucât această decizie nu conține nicio încălcare a principiului bunei administrări, acest motiv trebuie de asemenea să fie respins ca nefondat.

B — *Concluziile examinării*

99. Din ansamblul celor de mai sus, reiese că recursul este nefondat. Prin urmare, acesta trebuie să fie respins în întregime.

60 — În această privință, Tribunalul a făcut referire la jurisprudența comunitară citată deja la punctul 118 din Hotărârea Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul European (citată la nota de subsol 5), referitoare la principiul general al respectării dreptului la apărare, potrivit căruia persoana împotriva căreia este îndreptată o critică din partea organelor administrative ale Comunității trebuie să aibă posibilitatea de a-și exprima poziția cu privire la orice document pe care acestea din urmă intenționează să îl utilizeze împotriva sa.

V — Cu privire la cheltuielile de judecată

100. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil prin analogie procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Parlamentul European a solicitat obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

VI — Concluzie

101. În lumina considerațiilor de mai sus, propunem Curții:

— respingerea recursului în totalitate și

— obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată efectuate în recurs.